

GÖRÜŞLER

Madde bağımlılığı ve madde kötüye kullanımı konuları ülkemizde herkesin önemli bir sorun olarak gördüğü, ancak sağlıklı yaklaşımlar açısından çok verimli olmayan bir alandır. Konunun başlığı bile alanla ilgili profesyoneller arasında tartışma konusu olmaktadır. Uyuşturucu bağımlılığı, madde kötüye kullanımı, kötü alışkanlıklar vb. gibi. Bu sorun yasal düzenlemelerin yapılma çabaları sırasında belirginleşmiştir. Yasa tasarısı taslağının adı başlangıçta "Uyuşturucu madde kullanımı ile mücadele kanun tasarısı taslağı iken" gelen eleştiriler üzerine "Uyuşturucu ve uyarıcı maddeler..." daha sonra ise "Madde Kötüye Kullanımı ve Bağımlılığı..." şeklinde olması önerilmiş ve benimsenmiştir. Aksi takdirde LSD, marihuana, kokain, esrar gibi maddeler, uyuşturucu statüsünde bulunmadıklarından yasa kapsamı dışında kalmaktadır. Aynı başlık Milli Güvenlik Kurulu'nun Nisan 1996 tarihli kararı ve Başbakanlık direktifi gereğince Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığının koordinatörlüğünde başlatılan çalışmalarda da görülmektedir. Uyuşturucu madde kullanımı ile mücadele takip ve yönlendirme için ulusal politika ve stratejiler belgesi. Bu belgenin amacı ülkemiz vatandaşlarının ve özellikle gençliğinin "Uyuşturucu!" madde kullanımından korunması, kurtarılması ve bu konuda önleyici tedbirlerin alınması, uyuşturucu üretiminden kullanılmasına kadar geçen süreç içinde mücadele edilmesi konusunda devletin ilgili kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyabileceği "Genel Mücadele Esaslarına ilişkin gereksinimlerini karşılamak ve gefekli koordinasyonu sağlamaktır" şeklinde belirtilmektedir. Bu amaç çerçevesinde Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı'nun başkanlığında ilgili bakanlık müsteşarları; YÖK Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri, Diyanet İşleri Başkanı, TRT Kurumu, Gençlik ve Spor, SHÇEK Genel Müdürleri, Emniyet Gn. Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile Aile Araştırma Kurumu Başkanından oluşan bir üst kurul oluşturulmuştur. Üst kurulun görevleri madde bağımlılığı ve kötüye kullanımı konusunda ulusal politika ve stratejileri saptamak, bu konuda ilgili bakanlık,

kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerini belirlemek, etkinlikleri koordine etmek ve izlemektir.

Yukarıda sözü edilen kurum ve kuruluşların temsilcileriyle üst kurul'a bağlı olarak oluşturulan alt kurul, üst kurul adına yapılacak etkinlikleri izlemek, yeni öneriler hazırlamak ve üst kurulun vereceği görevleri yapmakla yükümlendirilmiştir.

Bu kurullara ek olarak bir de Bilimsel Danışma Kurul'u oluşturulmuştur. Bu kurul, alt ve üst kurula danışmanlık yapmak, istenilen konularda rapor hazırlamak, bilgi bankası oluşturmakla görevlendirilmiştir.

Üst kurulun yılda en az 3 kez alt kurulun ise ayda 1 kez olağan toplanması öngörülmektedir.

Görüldüğü gibi adı geçen yasa taslağı mücadeleye yönelik değil, daha çok kurulların görev ve işleyişlerine yöneliktir. Böyle bir yaklaşım, önceki yasalar ve bu konuda yaptırım gücü olan bakanlık konusunda da sıkıntı yaratabilecektir. Oysa ancak özerk, Bakanlıklar arasında eşgüdüm sağlayabilecek, sürekli bu konu üzerinde çalışan ve yaptırım gücü olan bir kuruluş etkili olabilecek, etkin görev üstlenebilecektir.

Bugüne dek tutarlı, sağlıklı, geniş açılımlı politikaların izlenmemiş olması, ülkemizde madde bağımlılığı sorununun hızla artmasına yol açmaktadır. 1997 tarihinde hazırlanan Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu raporunda da bu durum vurgulanmakta, "Gençlik Yılı" gibi geçici ve günü kurtarıcı önlemler yerine kalıcı, diğer kötü alışkanlıklardan da caydırıcı önlemlerin ivedilikle alınması önerilmektedir. Aksi takdirde, ülkemizin uyuşturucu trafiği üzerinde bulunması ve bu nedenle kolay madde sağlanması, işsizliğin ve göçün artması, sosyo-ekonomik ve kültürel düzenin dengesiz bir biçimde değişmesi gibi nedenlerle bu konunun tehlike boyutunun arttığı bilinmektedir.

Kitle haberleşme araçlarının, madde bağımlılığı konusunda, sorumsuz davrandığında arttırıcı ve özendirici, sorumlu ve bilimsel yaklaşımlarda

bulunulduğunda caydırıcı ve önleyici rol oynadığı bilinmektedir. Ancak bu konu medyanın inisiyatifine bırakılmayacak derecede önemlidir. Geçtiğimiz günlerde adı çok duyulan bir dergi "Marihuana Temiz Raporu" şeklinde hiçbir bilimsel dayanağı olmayan, kaynak gösterilmeyen bir başlıkla çıkmıştır. Bu alanda çalışan bilim insanlarının duyarlılığı ile bir kınama yazısı hazırlanmış, ancak derginin marihuana reklamı kadar etkili olunamamıştır.

İyi niyetli ancak amaca hizmet etmeyen "mücadele" çabalarının bir kısmı caydırıcı olmaktan çok uyarıcı nitelik taşıyabilmektedir. Uygulanan programların amaçladıkları hedefe ulaşmaları konusunda, sağlıklı, kısa ve uzun erimli çalışma bulgularına en kısa sürede ulaşılması gerekmektedir. İyi bir başlangıç olarak Aile Araştırma Kurumu bu konuya ilişkin geniş kapsamlı bir araştırma projesi ihalesi açmıştır.

Bir diğer olumlu gelişme Milli Eğitim Bakanlığıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün

desteği ve katılımı alınarak "Eğiticilerin Eğitimi" başlıklı bir projenin uygulamaya konulmasıdır.

Bilimsel Danışma Kurulu'nun hazırladığı içerikte bir eğitim araç seti, MEB ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nce görevlendirilecek eğitici öğretmenlere aktarılacaktır. Bu amaçla geniş ve albenili bir eğitim setinin hazırlık çalışmaları, sonuçlanmak üzeredir. Bu program ve sonuçları üzerinde bilimsel araştırma ve çalışmalar yapıldıktan sonra daha geniş bir kesimin kullanımına sunulacaktır.

Madde kötüye kullanımı ve kötü alışkanlıklar konusu ile mücadelede, en önemli yön, gençlere yararlı alışkanlıklar kazandıracak, onlara sahip çıkarak, bedensel ve ruhsal gelişimlerine katkıda bulunacak olanaklar sağlamaktır. Bunlar yapıldığı zaman ancak "gençler geleceğimizdir" sözleri slogan olmaktan çıkacak, gerçek yaşamda değerini bulacaktır.

Doç. Dr. Psk. Ferhunde Öktem